

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. május 22.

**KÖZGAZDASÁGI
ALAPISMERETEK
(ÜZLETI GAZDASÁGTAN)**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsgafeladatok pontszámainak összege csak egész szám lehet. Ha az írásbeli vizsga(rész) pontszáma nem egész szám, akkor a matematikai kerekítés szabályai szerint kell eljárni (az öttizedre vagy az a felett végződő pontszámokat felfelé, az öttized alatti pedig lefelé kerekítjük).

Választást, rövid választ igénylő feladatok

50 pont

1. feladat

5 pont

Állapítsa meg a rövid lejáratú kötelezettségek mérlegsor értékét az alábbi (kiemelt) információk alapján!

A rövid lejáratú kötelezettségek összege:

$$3\,200\,000 + 2\,500\,000 + 4\,800\,000 + 500\,000 + 1\,000\,000 = 12\,000\,000 \text{ Ft}$$

Minden helyes összeg 1 pont.

2. feladat

8 pont

Igazak (I) vagy hamisak (H) az alábbi állítások? Döntését I vagy H betűvel jelölje a pontozott helyen!

- a) A makrokörnyezet a vállalkozásra és annak mikrokozonyzetére is hatással van. **I**
- b) A drágább terméknek a vásárló nem tulajdonít jobb minőséget. **H**
- c) A termékkonceptió lényege, hogy a fogyasztót rá kell bírni, hogy többet vásároljon. **H**
- d) A közvélemény a vállalkozás mikrokozonyzetének egyik eleme. **I**
- e) A hasznosság lényege, hogy a fogyasztó a számára legértékesebb terméket választja. **I**
- f) A szolgáltatás egyik jellemzője az ingadozás. **I**
- g) A gazdasági környezet egyik tényezője jövedelem. **I**
- h) Az értékesítési koncepciót a piactól a termelés felé haladás jellemzi. **H**

Minden helyes válasz 1 pont.

3. feladat

6 pont

Sorolja fel az alábbi vállalkozási formák főbb, meghatározó jellemzőit! 3-3 jellemzőt írjon!

Részvénytársaság: **jogi személyiséggel rendelkezik,**.....

..... **lehet nyílt és zárt alapítású**

..... **a tagok felelőssége korlátolt stb.**.....

Betéti társaság: **jogi személyiséggel nem rendelkezik,** ...

..... **nincs kötelező minimális induló tőke**....

..... **a beltág felelőssége korlátlan, a kültágé korlátolt...stb.**

(Bármely 3-3 szakszerű megállapítás elfogadható!)

Jó megoldásonként 1 pont.

4. feladat

6 pont

Az alábbi megállapítások mindegyike pontatlan.

Igazá tehetők a megállapítások, ha kiegészíti a megfelelő feltétellel! (A feltételek kiválasztását rövid meghatározással segítjük.)

1. A mérlegben az eszközök értéke megegyezik a saját tőke és kötelezettségek összegével, ha nincs **céltartalék**(itt egy mérlegfőcsoport hiányzik).
2. A kibocsátáskor vásárolt 36 havi futamidejű kamatozó kötvények a lejáratig megtartva lehetnek forgóeszközök között kimutatott értékpapírok, ha kevesebb mint**12 hónap futamidő van hátra** (itt egy időintervallum hiányzik).
3. A leltár egy adott időpontra, általában a december 31-i fordulónapra vonatkozóan csak értékben mutatja a vállalkozás eszközeit, ha nincs **természetes mértékegysége az eszköznek** (folyószámlák esetén!).
4. A statisztikai sorok adatai összegezhethők, ha a sor.....**csoportosítással keletkezett.** (itt sor keletkezési módja hiányzik).

5. A szokásos vállalkozási eredmény kevesebb lehet, mint az üzemi tevékenység eredménye, ha **a pénzügyi eredmény negatív** (itt egy eredménykategória, s annak előjele hiányzik).
6. Bizonyos gazdasági esemény hatására valamely eszköz értéke ugyanannyival nő, mint amennyivel egy forrás értéke, ennek hiányában nem érvényesül a **..mérlegegyezőség elve...**(itt egy könyvviteli egyezőség hiányzik).

6 x 1 = 6 pont

(Más megfogalmazású, de szakmailag korrekt megoldás is elfogadható!)

5. feladat

5 pont

Csoportosítsa a készleteket! Pótolja a hiányzó megnevezéseket!

Vásárolt készletek	Saját termelésű készletek (1 p)
Anyagok (1 p)	Késztermékek
Áruk* (1 p)	Félkész termékek (1 p)
Göngyölegek*	Befejezetlen termelés (1 p)

*Áru, illetve göngyöleg megjelölése elegendő!

6. feladat

5 pont

Írja az üres cellákba, hogy mely eredménykategóriákat érintik (elsődlegesen) az alábbi eredménykimutatás sorok!

Értékesítés nettó árbevétele	Üzemi (üzleti) eredmény
Pénzügyi ráfordítások	Pénzügyi műveletek eredménye
Saját termelésű készletek állományváltozása	Üzemi (üzleti) eredmény
Rendkívüli bevételek	Rendkívüli eredmény
Fizetett osztalék	Mérleg szerinti eredmény

Minden cellába írt jó válasz 1 pont.

7. feladat

5 pont

Az alábbi felsorolásban melyek a helyi adók, és melyek a központi adók? Nevezze meg a központi adók adónemeit!

Megoldásait írja a kipontozott vonalra!

Iparüzési adó:**helyi adó** 1 pont
 A vállalkozások nyereségéből kell fizetni:**társasági adó**..... 1 pont
 Idegenforgalmi adó:**helyi adó** 1 pont
 Munkanélküliek ellátásának, foglalkoztatásának elősegítésére szolgáló pénzforrás:
munkaadói járulék/munkavállalói járulék 1 pont
 Termékek, szolgáltatások értékesítéséhez kapcsolódó adó:
általános forgalmi adó 1 pont

8. feladat

6 pont

a) Írja a felsorolt viszonyszám fajta mellé a konkrét mutató nevét a táblázatból!

Megoszlási viszonyszám: **Férfiak aránya**..... 1 pont

Dinamikus viszonyszám: **Változás oszlop valamennyi mutatója**... 1 pont

Intenzitási viszonyszám: **Élveszületések (születési arányszám), népsűrűség**. 2 pont

b) Fogalmazza meg és írja le röviden, milyen megállapítások tehetők a táblázat adatai alapján! (Legalább két értékelő megállapítást tegyen! A megállapításokat egész mondatban fogalmazza meg!)

Magyarország népessége a vizsgált időszakban 2,7%-kal csökkent. Az ezer lakosra jutó elveszületések száma nagy mértékben csökkent, 77,7%-ra. A férfiak aránya a népességen belül szintén csökkent, ezért az ezer férfira jutó nők száma kis mértékben, 2,4%-kal emelkedett.

2 pont

(Minden értékelő, kerek, egész mondatos leírás 1 pont.)

9. feladat

4 pont

Húzza alá a helyes válaszokat!

1. „A mérleg olyan kimutatás, amely a vállalkozás vagyoni helyzetét mutatja egy adott időpontban.”
„A mérleg olyan kimutatás, amely a vállalkozás vagyoni helyzetét mutatja értékben.”
 - a) Csak a második állítás igaz.
 - b) Csak az első állítás igaz.
 - c) Mindkét állítás igaz.
 - d) Egyik állítás sem igaz.
2. Az eredménykimutatás végső célja
 - a) az adózott eredmény kiszámítása.
 - b) a mérleg szerinti eredmény kiszámítása.
 - c) az adózás előtti eredmény kiszámítása.
 - d) a fizetendő adó meghatározása.
3. A főkönyvi kivonat tartalma
 - a) csak a megnyitott számlák forgalma.
 - b) a megnyitott számlák forgalma és egyenlege.
 - c) csak a megnyitott számlák egyenlege.
 - d) csak az egyenleggel rendelkező számlák forgalma és egyenlege.
4. Mérlegkészítéskor mely számlák egyenlegét vesszük figyelembe?
 - a) Eszköz, forrás, eredmény
 - b) Eszköz, forrás
 - c) Eszköz, eredmény,
 - d) Eredmény, forrás

Minden helyes válasz 1 pont.

Számítást, bizonylat-kitöltést, könyvviteli tételszerkesztést igénylő feladatok
50 pont

1. feladat **10 pont**
Az alábbi adatok felhasználásával válassza ki és töltsse ki a megfelelő bizonylatot!

Számla

5 pont

Csak a hibátlan sorokra adható az 1 pont! Fél pont nem adható!

Eladó (számlakibocsátó) adatai: (1 pont)

Kerámia Kft. Budapest, 1223. Tulipán u. 2., bankszámlaszám: OTP 11756565 – 31313131
adószáma: 11245555-2-07

Vevő adatai: (1 pont)

Vevő Rt-nek (Pécs, 7626. Rózsafa u. 10., bankszámlaszám: Erste: 11655555-24242424
adószáma: 12124545-2-44

Fizetési információk, adatok: (1 pont)

Fizetémódja: átutalás

Teljesítés időpontja és a számla kelte: 2006. május 5.

Fizetési határidő: 2006. május 25.

Termék adatai: (1 pont)

Váza VTSZ 1224, mennyiségi egység: db mennyiség 1000, egységár 3200 Ft, értéke
3 200 000 Ft, áfa-kulcs 20%.

Számla végi adatok (1 pont)

20%, áfa nélkül 3 200 000, áfa összege 640 000, végösszege 3 840 000 (hárommillió
nyolcszáz negyvenezer)

Aláíró: Nagy Etelka

Beszedési megbízás

5 pont

A mellékelt bizonylat nem az ügyletben alkalmazott fizetési mód bizonylata.

Az 5 pont indoklás nélkül is megadható, ha a vizsgázó a bizonylatot áthúzta vagy üresen hagyta.

Nem adható az 5 pont az üresen hagyott bizonylatra, ha a vizsgázó a feladatmegoldást nem kezdte meg!

2. feladat

4 pont

Számítsa ki a havi értékcsökkenési leírás összegét!

Épületek: $40\,000\,000 \times 0,02 = 800\,000 / 12 =$ 66 667 Ft 1 pont

Gépek: $(34\,000\,000 - 2\,000\,000) / 250\,000 = 128$ Ft/óra
 $(2 \times 8 \times 23) \times 128 =$ 47 104 Ft 1 pont

Járművek: $(60 \times 7\,500) =$ 450 000 Ft 1 pont

563 771 Ft 1 pont

3. feladat

9 pont

A vállalkozás egy termékére vonatkozóan ismert adatai

Hónap	Anyagfelhasználás (kg)	Termelés (db)	Fajlagos anyagfelhasználás (kg/db)
Január	120 000	48 000	2,5
Február	114 400	44 000	2,6
Március	108 000	45 000	2,4

- a) Írja le a fajlagos anyagfelhasználás kiszámításának módját! Jelölje a mértékegységeket is! 0,5 pont

Anyagfelhasználás (kg)

Termelés (db)

- b) Számítsa ki a táblázat hiányzó adatait! 3×0,5 = 1,5 pont

- c) Állapítsa meg az első negyedévi anyagfelhasználás havonkénti százalékos megoszlását!

Nevezze meg az alkalmazott mutatószámot!

Január: $(120\ 000/342\ 400) = 0,3505 \rightarrow 35,1\%$ 1 pont

Február: $(114\ 400/342\ 400) = 0,3341 \rightarrow 33,4\%$ 1 pont

Március: $(108\ 000/342\ 400) = 0,3154 \rightarrow 31,5\%$ 1 pont

Megoszlási viszonyszám 1 pont

- d) Számítsa ki a negyedévre az átlagos fajlagos anyagfelhasználást!

Nevezze meg az alkalmazott mutatószámot!

$$\frac{48000 \cdot 2,5 + 44000 \cdot 2,6 + 45000 \cdot 2,4}{48000 + 44000 + 45000} = 2,49 \approx 2,5 \text{ kg / db}$$
2 pont

Súlyozott számtani átlag 1 pont

(Csak számtani átlag megnevezés is elfogadható!)

4. feladat

6 pont

A Bútor Kft. saját termelésű készleteiről az alábbi adatokat ismerjük (Ft)

Megnevezés	Nyitó állomány	Raktárra vétél	Értékesítés	Záró állomány
Félkész termékek	200 000	600 000	700 000	100 000
Késztermékek	500 000	2 000 000	1 800 000	700 000

A befejezetlen termelés nyitó állománya 100 000 Ft volt, az időszak végére állományváltozás nem történt.

(Összegenként 1-1 pont)

- a) Számítsa ki a táblázat hiányzó adatait! 2 pont

- b) Állapítsa meg a saját termelésű készletek állományváltozásának értékét az időszak végén!

Késztermékek $100\ 000 - 200\ 000 = - 100\ 000$ Ft 1 pont

Félkész termékek $700\ 000 - 500\ 000 = + 200\ 000$ Ft 1 pont

Befejezetlen termelés 0

Összesen: $+ 100\ 000$ Ft 1 pont

- c) Írja le, hogyan befolyásolja a megállapított állományváltozás a vállalkozás eredményét!

Növeli 100 000 Ft-tal. 1 pont

5. feladat

6 pont

$182000 \times 12 = 2\,184\,000$ Ft
 $1\,500\,000 \times 0,18 = 270\,000$ Ft
 $\underline{684\,000} \times 0,38 = \underline{259\,920}$ Ft
 $2\,184\,000 \quad 529\,920$ Ft/év Havi szja előleg: $529\,920/12 = 44\,160$ Ft *2 pont*

Bruttó bér	182 000 Ft	
Szja. előleg	- 44 160 Ft	
Nyugdíj jár.	- 15 470 Ft	<i>1 pont</i>
E.b. jár.	- 7 280 Ft	<i>1 pont</i>
M. váll. jár.	- 1 820 Ft	<i>1 pont</i>
Előlegelevonás	<u>- 10 000 Ft</u>	<i>0,5 pont</i>
Nettó bér:	103 270 Ft	<i>0,5 pont</i>

6. feladat

15 pont

Vegyes napló, 2006. május hó							
Sor-szám	T szla. száma	Tartozik számla neve	K szla. száma	Követel számla neve	Szöveg	Tartozik összeg	Követel összeg
1.		2 szla	454.	Szállítók	Anyagbeszerzés	-	3 000 000
	21.	Alapanyagok				2 500 000	-
	466.	Előzetesen felsz. áfa				500 000	-
2.		2 szla	455.	Beruházási szállítók	Üzemcsarnok építés	-	14 400 000
	161.	Befejezetlen beruházás				12 000 000	-
	466.	Előzetesen felsz. áfa				2 400 000	-
3a.	311.	Belföldi követelés		2 szla	Értékesítés árbevétele	12 000 000	-
			91.	Értékesítés árbevétele		-	10 000 000
			467.	Fizetendő áfa		-	2 000 000
3b	581.	Saját term. készl. áll.v.	25.	Késztermék	Értékesítés önköltsége	7 200 000	7 200 000
4.	455.	Beruházási szállítók		2 szla	Beruházás kiegyenlítése	14 400 000	-
			385.	Elkülönített betétszla.			4 000 000
			444.	Beruházási hitel			10 400 000
5.	123.	Épületek	161.	Befejezetlen beruházás	Üzembe-helyezés	12 000 000	12 000 000
6.	57.	Értékcsokkenési leírás	129.	Épületek értékcsokk.	Értékcsokkenési leírás	800 000	800 000
7.	51.	Anyagköltség	21.	Alapanyagok	Anyagfelhasználás	2 200 000	2 200 000
8.	444.	Beruházási hitelek	384.	Elszámolási betét	Hiteltörlesztés	500 000	500 000
9.	3611.	Folyósított előlegek	381.	Pénztár	Előleg kifizetése	30 000	30 000
10.	471.	Jövedelem-elszámolás	384.	Elszámolási betét	Bérek átutalása	4 100 000	4 100 000

(1, 2, 3a, és 4. gazdasági esemény 2 pont, 3b és 5-10. gazdasági esemény 1 pont.)